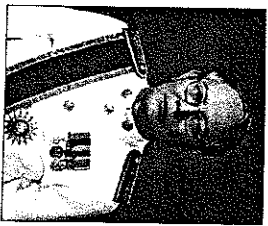

ឃើញអ្វីក្នុងភ្នែក

គោរព: អំណាចនៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង
ក្នុងការ ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង

ดร.กวอดล ทรงประเสริฐ เป็นชาวนครศรีธรรมราช จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ ปริญญาโทสาขาประวัติศาสตร์ จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาเอกสาขาประวัติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก

เมื่อ 30 ปีที่แล้ว ในยุคที่ ดร.กวอดล ทรงประเสริฐ เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขาเป็นปัญญาชนระดับปริญญาตรีเพียงไม่กี่คนของสังคมไทยในยุคนั้นที่ให้ความสนใจและศึกษาเรื่องราวของชาวจีนโพ้นทะเลอย่างจริงจัง พร้อมทั้งได้รางวัล The Runciman Award จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2516 ในฐานะบัณฑิตปริญญาตรี ที่มีผลการเรียนสาขาประวัติศาสตร์ดีเด่นยอดเยี่ยมสูงสุด

ความสนใจในเรื่องจีนโพ้นทะเลแตกสาขาไปเรื่อยๆ กวอดลได้เดินทางไปอยู่ต่อเมืองในรัฐจามบุรี ทั้งในฐานะผู้ช่วยวิจัยของศาสตราจารย์ ดร.เชียน ริชเชวิทท์ และ ดร.สวาทิน วีระเชล และในฐานะนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาประวัติศาสตร์ จามบุรีทั้งวิทยานิพนธ์เรื่อง "นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนในประเทศไทย พ.ศ. 2475-2500" ของเขาได้รับรางวัลจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะงานวิจัยยอดเยี่ยมสาขาสังคมศาสตร์ ประจำปี พ.ศ. 2519

ภายหลังจากนั้น เขาก็ได้รับทุนจากมูลนิธิฟอร์ดและรัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อไปศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกสาขาประวัติศาสตร์จีนโพ้นทะเลที่ The School of Humanities, Monash University

ด้วยความเชี่ยวชาญในประวัติศาสตร์จีนโพ้นทะเลและความนิยมในภาควิเคราะห์ที่ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้ ดร.กวอดล ทรงประเสริฐ ได้รับสมภารงานในการค้นคว้าวิจัยทางด้านจีนโพ้นทะเลศึกษา

มิติต่างๆ อีกมากมาย ดังนี้

- นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - นักวิจัยประจำสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - Research Fellow, Department of History, Xiamen University, China
 - Research Fellow, Institute of Southeast Asian Studies, Singapore
 - Research Fellow, Centre of Southeast Asian Studies, Kyoto University, Japan
 - Visiting Professor, Center of Southeast Asian Studies, Beijing University, China
 - Research Fellow, Institute of Developing Economies, Tokyo, Japan
 - Visiting Professor, Department of Contemporary Asian Studies, Griffith University, Brisbane, Australia
 - Visiting Professor, Department of History, Universiti Sains Malaysia, Penang, Malaysia
 - ผู้วิจัย ผู้เขียนตำราและบทความทางวิชาการ ในประเด็นเรื่องรากต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจีนโพ้นทะเลศึกษา และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาระมาณ 60 ชิ้น
- ปัจจุบัน ดร.กวอดล ทรงประเสริฐ เป็นรองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์พิเศษระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาของภาควิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยยังคงวิจัยและสอนสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนโพ้นทะเลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตลอดมา

ตำนานภาพยนตร์

อันที่จริงแล้วปัญหาความขัดแย้งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความต่อเนื่องมากกว่าศตวรรษ บางยุครุนแรง บางยุคเบาบาง และหวนกลับมารุนแรง เป็นวัฏจักรเช่นนี้เรื่อยไป โดยขึ้นอยู่กับสภาพของปัญหาและระบบการปกครองที่ ถูกส่งการลงมาจากนโยบายของรัฐแต่ละยุค

ในขณะที่พื้นฐานของปัญหาที่มีความซับซ้อนเกินกว่าความพยายามของรัฐ ที่จะใช้นโยบายและมาตรการต่างๆ เข้าแก้ไขปัญหาเพียงมิติเดียว โดยเฉพาะ นโยบายต่างๆ เหล่านั้น ยังมีธรรมชาติที่เน้นอำนาจนิยมเป็นหลักการสำคัญ

ทว่ามีติสำคัญของพื้นฐานแห่งปัญหา คือเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ซึ่ง กลายเป็นกับดักที่รัฐไทยเกือบทุกยุคสมัยมองข้ามหรือมองไม่เห็น แต่ก็ยินยอมที่จะ เดินเข้าไปติดกับดักดังกล่าวเพราะเมื่งกับมิติสำคัญของพื้นฐานแห่งปัญหาดังกล่าว ดร.ภาณุเดช ทรงประเสริฐ ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานดีเด่นทางด้านและวิจัยทางด้านประวัติศาสตร์อันเป็นที่ประจักษ์หลายเล่มตลอด หนึ่งในบทความที่ผ่านๆ จึงนำเสนอผลงานเขียนชิ้นนี้ ภายใต้อิทธิพลให้สังคมไทย ทุกฝ่ายหันมาใช้เหตุผลและข้อเท็จจริงร่วมกัน เพื่อแก้ไขอุปสรรคปัญหาต่างๆ

โดยวิเคราะห์ผ่านหัวข้อสำคัญที่ประกอบตัวรวมกันหรือจากพื้นฐาน ทางประวัติศาสตร์อย่างแท้จริง พร้อมกันนี้ยังประกอบด้วยมุมมองในการวิเคราะห์ ไปถึงมาตราบการกลืนกลาย (Assimilation) ต่างๆ ที่ล้มเหลวมาแล้วในอดีต และ ความคิดเฝงการที่จะประยุกต์ทั้งนโยบายการกลืนทางวัฒนธรรม (Acculturation) ซึ่งยังไม่มีการผลักดันอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนจากกลไกของราชการในส่วนใหญ่ หนังสือเล่มนี้นับเป็นหนังสือที่ทรงสรรค์ภูมิปัญญาอีกเล่มหนึ่ง เพราะนอกจาก จะทันสมัยสถานการณ์แล้ว ยังเป็นเนื้อหาที่ผ่านการทำงานอย่างละเอียดถี่ถ้วนการ ค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ที่สามารถใช้อ้างอิงได้ทุกสมัย

ตำนานพิชิต

เนื่องจากปัญหาการก่อร้ายและความขัดแย้งทางสังคม ในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา ได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตลอดเวลาที่ทั้งในสมัยแรกของรัฐบาล พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จนกระทั่งถึงสมัยที่สองของรัฐบาลภายใต้การนำของ บุคคลผู้ใหม่ปัจจุบัน รวมทั้งการที่จังหวัดต่างๆ ทางบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน ต้องประสบกับภัยพิบัติครั้งร้ายแรงที่สุดจากคลื่นยักษ์สึนามิ ซึ่งเกิดจากแรงสั่น สะเทือนของแผ่นดินไหวนอกชายฝั่งเกาะสุมาตราของประเทศอินโดนีเซีย จน กระทั่งสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงมากมายมหาศาลต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ของบรรดาผู้คนในบริเวณชายฝั่งตะวันตกของภาคใต้ก่อนสิ้นปี พ.ศ.2547 ที่ผ่าน มาไม่นานนัก พัฒนาการของปัญหาสำคัญซึ่งเกิดจากน้ำมือของมนุษย์และ จากอุบัติเหตุธรรมชาติเหล่านี้ ได้ทำให้ประชาชนชาวไทยทั่วไป และบรรดาผู้คนใน ประเทศต่างๆ ทั่วโลก จำเป็นต้องบริโภควิวคาวเกี่ยวกับสังคมภาคใต้ สอดคล้อง ตามเงื่อนไขของเทคโนโลยีสมัยใหม่ และความทันสมัยของสื่อสารมวลชนในรูปแบบ ต่างๆ ไปโดยปริยายแล้ว ยังทำให้วิญญูชนและผู้ทั่วไป จำเป็นต้องหันกลับ มาให้ความสนใจกับปัญหาบานปลายต่างๆ ในภาคใต้ของประเทศไทยเพิ่มมาก ขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งพวกเขาเคยชินกับข่าวคราวเหล่านั้นตลอดมาอีกด้วย

เมื่อหันมาให้ความสนใจพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของภาคใต้ อย่าง รอบด้าน ทุกคนก็คงตระหนักถึงปัญหาข้อเท็จจริงของพหุสังคมแห่งนี้ ซึ่งมี วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน ก่อนที่จะมีการสถาปนาอาณาจักร สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของรัฐไทยเสียด้วยซ้ำไปแล้ว ยังจะต้องยอมรับ โดย ดุษณีว่า ปัญหาสังคมใดๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจอธิปไตยของรัฐ และสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนในภาคใต้โดยรวมปัจจุบันแทบทุกมิติ ทั้งประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับชาวใต้ทั่วไป ชาวใต้เชื้อสายจีน และชาวใต้เชื้อสายมาเลย์ ล้วนเป็นผลพวง

ของความคล้อยทางประวัติศาสตร์ หรือ ไม่ก็เป็นปัญหาของการตกสะเก็ดและแตกเสี้ยวจากบาดแผลทางประวัติศาสตร์ ซึ่งชนชั้นผู้ปกครองและชนชั้นผู้ถูกปกครองในอดีตได้สร้างมรดกตกทอดถึงอนุชนคนรุ่นหลัง ทั้งในภาครัฐและภาคประชาชนทั่วไป ต้องแบกรับภาระกิจการสร้างบูรณาการแห่งชาติต่อมาในยุคปัจจุบัน โดยไม่มีทางเลือกเลย ปัญหาความราคาซึ่งต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางเชื้อชาติ ความเชื่อทางศาสนา การกดขี่ซึ่งผู้คิดทางเศรษฐกิจ และมรดกบาปทุกรูปแบบในอดีต ยิ่งได้กลายเป็นกับดักทางประวัติศาสตร์ซึ่งพร้อมที่จะหลอกลอนหรือพร้อมที่จะถูกบิดเบือนสำหรับการสร้างเงื่อนไขก่อความแตกแยกทางสังคมและความขัดแย้งทางการเมืองในภาคใต้โดยรวม หรือใน 3 จังหวัดชายแดนใต้โดยเฉพาะต่อไปอย่างพรวดพราดและง่ายดายเหมือนที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน

เพื่อทำความเข้าใจทางอัตลักษณ์และพลวัตของสังคมภาคใต้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เพื่อตระหนักถึงปัญหาการสร้างเอกภาพทางกลางความแปลกแยก ซึ่งมีเป้าหมายลอมทางประวัติศาสตร์และรากเหง้าทางเชื้อชาติ ประเพณี และวัฒนธรรมแตกต่างจากสังคมในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศไทยหลากหลายมิติ งานเขียนชิ้นนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอประเด็นทางวิชาการสำคัญออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ ส่วนแรกจะขมวดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคมชาวใต้เชื้อสายจีน ซึ่งได้พัฒนาและผ่านกระบวนการคิดหลายองศาทางสังคมและประวัติศาสตร์ไทยมาแล้วเป็นอย่างดี จนกระทั่งความหลากหลายทางเชื้อชาติและประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ของผู้มีเชื้อสายไทยและผู้มีเชื้อสายจีนโดยกำเนิดแทบจะไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำรงความสมานฉันท์ระหว่างประชาชนเหล่านี้ ในภาคใต้ปัจจุบันแต่อย่างใด ในส่วนถัดมาต่อจากนั้น ก็จะมีการศึกษาปัญหาหมกหมมต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจรัฐกับสังคมชาวใต้

เชื้อสายมาเลย์ ซึ่งนอกจากจะมีพัฒนาการมาค่อนข้างยาวนานแล้ว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างและนับถือประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคที่ผ่านมา ยังไม่เคยใส่ใจต่อการเรียนรู้บทเรียนของความผิดพลาดจากอดีตก่อนหน้านั้นบ่อยครั้งด้วย จนกระทั่งในที่สุด ภาวะไร้ทิศทางออกเพื่อผู้สร้างสันติภาพอย่างถาวรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็กลายเป็นสิ่งเพิ่มของสังคมไทยเพิ่มขึ้นทุกขณะจนถึงทุกวันนี้

ดังนั้น การหวนกลับมาให้ความสำคัญต่อบทบาทของประวัติศาสตร์ซึ่งยังคงมีอิทธิพลและส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อกระบวนการสร้างความมั่นคงแห่งชาติ หรือกระบวนการสร้างอำนาจรัฐไทยเหนือดินแดนภาคใต้ ซึ่งยังคงมีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาชนไทยทุกหมู่เหล่า ซึ่งต้องการเห็นสันติสุขที่แท้จริงเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ของตนเองให้ได้ ขณะเดียวกัน ผู้เขียนก็พร้อมที่จะนำเสนอพัฒนาการและข้อเท็จจริงต่างๆ ดังกล่าวเหล่านี้ในลักษณะตรงไปตรงมา โดยอาศัยทั้งทฤษฎีและองค์ความรู้ต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ เพื่อตีความหมาย วิเคราะห์และการประวัติศาสตร์ ในลักษณะรอบด้านและลึกซึ้งไปถึงที่สุดเท่าที่จะทำได้ตลอดเวลา ควบคู่ไปกับการนำเสนอผลการศึกษาย่อยๆ ยุติธรรมและปราศจากอคติของความคิดแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมแต่อย่างใด ทั้งสิ้นไปพร้อมๆ กันด้วย ผู้เขียนจึงมีความเชื่อมั่นว่าผลงานชิ้นนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนวิชาการและแวดวงปัญญาชน ซึ่งต้องการอุทิศตนเองหรือขอเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเชิงยุทธศาสตร์สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั้งในภาคใต้ให้มีความเจริญวัฒนาถาวรรุ่งไปข้าง ไม่มากก็น้อยอย่างแน่นอน

ภูวดล ทรงประเสริฐ